

POSTANOWIENIE

Dnia 25 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie **W. S.**
skazanej z art. 207 § 1a k.k. i in.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej
na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
w dniu 25 marca 2025 r.,
kasacji wniesionej przez obrońcę skazanej
od wyroku Sądu Okręgowego w Elblągu
z dnia 20 września 2024 r., sygn. akt VI Ka 201/24,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Braniewie
z dnia 16 lutego 2024 r., sygn. akt II K 525/22,

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazaną kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 lutego 2024 r., sygn. akt II K 525/22 Sąd Rejonowy w Braniewie uznał oskarżoną W. S. za winną popełnienia czynu zarzucanego jej w akcie oskarżenia, kwalifikowanego z art. 207 § 1a k.k. w zb. z art. 207 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 207 § 1a k.k. w

zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzył jej karę roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres 5 lat próby. Nadto sąd ten orzekł o oddaniu oskarżonej w okresie próby pod dozór kuratora, zakazie zajmowania wszelkich stanowisk oraz wykonywania wszelkich zawodów lub działalności związanych z wychowaniem, edukacją, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi na okres 5 lat, zakazie jakiegokolwiek kontaktowania się z pokrzywdzonymi P.S. , M. S. , O. B. i M. B. oraz o zakazie zbliżania się do wymienionych pokrzywdzonych na odległość mniejszą niż 50 metrów przez okres 5 lat.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonej, który zaskarżając powyższy wyrok w całości, wskazał na:

„obrazę art. 2 § 1 ustawy z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, art. 28 § 1 k.p.k., art. 30 § 1 k.p.k., art. 45 ust. 1 Konstytucji i art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3,5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2, poprzez uczestniczenie w wydaniu zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego w Braniewie sędziego nieuprawnionego do orzekania, ewentualnie wydanie zaskarżonego wyroku przez nienależycie obsadzony Sąd tj. w wydaniu orzeczenia brała udział Pani Sędzia X.Y. powołana na stanowisko Sędziego Sądu Rejonowego w Braniewie postanowieniem Prezydenta RP z [...] roku nr [...] na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa działającej w składzie określonym przez ustawę z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), skierowanego na mocy uchwały z dnia [...] 2021 roku Nr [...] /2021, w sytuacji gdy procedura powołania sędziego na pełnione stanowisko, w której uzyskanie przez sędziego votum zależy od pozytywnej opinii organu niezapewniającego minimalnych standardów konstytucyjnych, konwencyjnych oraz unijnych w zakresie niezależności i bezstronności względem władzy politycznej, jakim jest Krajowa Rada Sądownictwa w składzie ukształtowanym na podstawie nowelizacji ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., z uwagi na niespełnienie w procesie powołania na urząd sędziego instytucjonalnych minimalnych gwarancji bezstronności i niezależności, przesądza o braku możliwości zewnętrznego postrzegania Sądu z udziałem tak powołanego Sędziego jako niezależnego, bezstronnego i niezawisłego Sądu ustanowionego

ustawą sprawującego wymiar sprawiedliwości w demokracji konstytucyjnej w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, wykluczając tym samym wykonywanie przez powołanego w tak ukształtowanej procedurze sędziego czynności orzeczniczych, co w przedmiotowej sprawie prowadzi do wniosku, że w czasie wydania zaskarżonego orzeczenia Pani Sędzia X.Y. pomimo formalnego posiadania votum sędziowskiego - nie posiadała uprawnień do orzekania w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k., ewentualnie że Sąd był nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., co stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą wynikającą z tych przepisów.”

Obrońca skazanej w apelacji sformułował także zarzuty ewentualne, szczegółowo opisane w środku odwoławczym, których przytaczanie w tym miejscu nie było celowe z uwagi na treść art. 523 § 2 i 4 k.p.k. w konkluzji skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku albo zmianę wyroku przez uniewinnienie oskarżonej.

Wyrokiem z dnia 20 września 2024 r., sygn. akt VI Ka 201/24, Sąd Okręgowy w Elblągu zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację w tej sprawie wniósł obrońca skazanej zaskarżając wyrok sądu odwoławczego w całości, i zarzucając:

„I. obrazę art. 439 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. poprzez utrzymanie zaskarżonego wyroku w mocy podczas gdy w wydaniu wyroku brała udział osoba nieuprawniona, ewentualnie Sąd Rejonowy nie był należycie obsadzony, gdyż Pani Sędzia X.Y. została powołana na stanowisko Sędziego Sądu Rejonowego w Braniewie postanowieniem Prezydenta RP z [...] 2021 roku nr [...] na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa działającej w składzie określonym przez ustawę z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz.3), skierowanego na mocy uchwały z dnia [...] 2021 roku Nr [...] /2021 w sytuacji gdy procedura powołania sędziego na pełnione stanowisko, w której uzyskanie przez sędziego votum zależy od pozytywnej opinii organu niezapewniającego minimalnych standardów konstytucyjnych, konwencyjnych oraz unijnych w zakresie niezależności i bezstronności względem władzy politycznej, jakim jest Krajowa Rada Sądownictwa w składzie

uksztalowanym na podstawie nowelizacji ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. z uwagi na niespełnienie w procesie powołania na urząd sędziego instytucjonalnych, minimalnych gwarancji bezstronności i niezależności, przesądza o braku możliwości zewnętrznego postrzegania sądu z udziałem tak powołanego sędziego jako niezależnego, bezstronnego i niezawisłego sądu ustanowionego ustawą sprawującego wymiar sprawiedliwości w demokracji konstytucyjnej w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, wykluczając tym samym wykonywanie przez powołanego w tak ukształtowanej procedurze sędziego czynności orzeczniczych co w przedmiotowej sprawie prowadzi do wniosku, że w czasie wydania zaskarżonego orzeczenia Pani Sędzia X.Y. pomimo formalnego posiadania votum sędziowskiego - nie posiadała uprawnień do orzekania, co jest uzasadnione również treścią uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego, w którym Pani Sędzia X.Y. wyraziła uznanie dla ówczesnej polityki władzy wykonawczej w zakresie zaostrzania kar, co podważa jej niezależność od tej władzy, a tym samym wyrok Sądu Rejonowego wydany został z obrazą art. 2 § 1 ustawy z 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, art. 28 § 1 k.p.k., art. 30 § 1 k.p.k. „art. 45 ust. 1 Konstytucji i art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 i w konsekwencji podlegał uchyleniu na podstawie art. 439 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k.”.

Wskazując na powyższe, obrońca skazanej wniósł o „uchylenie wyroku Sądów I oraz II instancji w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.”

W odpowiedzi na wniesioną przez obrońcę skazanej kasację, Prokurator Rejonowy w Braniewie wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Swoje stanowisko w przedmiocie kasacji obrońcy skazanej przedstawił także

kurator małoletnich oskarżycieli posiłkowych oraz pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego ustanowiony z urzędu, wnosząc o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasację obrońcy skazanej należało oddalić w trybie przewidzianym w art. 535 § 3 k.p.k.

Odnosząc się do zarzutu, któremu skarżący nadał rangę bezwzględnej powodu odwoławczego (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.), w związku z orzekaniem przez sędziego X.Y. powołaną na stanowisko sędziego Sądu Rejonowego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa (dalej KRS), w składzie ukształtowanym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r., trzeba przypomnieć, że zgodnie z treścią uchwały składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r., BSA I - 4110-1/20 oraz uchwały Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r. I KZP 2/22, możliwość skutecznego zakwestionowania należytej obsady sądu - w przypadku sądu powszechnego - uwarunkowana jest wykazaniem, iż w konkretnej sprawie wadliwość procesu powołania sędziego prowadziła do pozbawienia sędziego przymiotu niezawisłości i bezstronności w ujęciu obiektywnym, a w konsekwencji sądu orzekającego - do utraty przymiotu jako sądu niezależnego i bezstronnego. Brak jest zatem podstawy do przyjęcia w sposób generalny, że każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależyte obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (choć oczywiście powołania te są wadliwe konstytucyjnie, z uwagi na brak wniosku konstytucyjnego organu; [obecna tzw. KRS nie jest organem wskazanym w art. 186 Konstytucji RP, a zatem także z art. 179 Konstytucji]). Oznacza to, że udowodnienie zaistnienia nienależytej obsady sądu wymaga wykazania *in concreto*, że sędzia powołany w takich okolicznościach nie gwarantuje minimalnego standardu bezstronności i niezawisłości.

Rzecz w tym, że w tej sprawie twierdzenie skarżącego ma charakter ogólnikowy, nie zostało bowiem poparte żadnymi konkretnymi okolicznościami, które dowodziłyby braku bezstronności i niezależności sędziego X.Y. Co więcej,

sam obrońca nie kwestionował w czasie trwania procesu w pierwszej instancji niezależności i bezstronności tego sędziego, skoro mając wiedzę o sposobie jej powołania do pełnienia urzędu nie składał w toku tego postępowania wniosku o wyłączenie tego sędziego. Warto przy tym zauważyć, że orzekająca w sądzie pierwszej instancji sędzia X.Y. została powołana na urząd sędziego Sądu Rejonowego w Braniewie ze stanowiska asesora sądowego (uchwała KRS nr [...] /2021). Oznacza to więc, że aby kontynuować służbę sędziowską musiała ona poddać się procesowi nominacyjnemu przed Krajową Radą Sądownictwa ukształtowaną w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), czyli w trybie naruszającym Konstytucję RP. Sytuacja osób, które przeszły drogę asesury i zostały powołane do pełnienia urzędu w sądzie rejonowym, jest istotnie różna (por. art. 106k § 2 pkt 3 i art. 106xa u.s.p.) od osób, które już były sędziami i które podjęły decyzję o udziale w procesie nominacyjnym na kolejne wyższe stanowiska orzecznicze, pomimo tego, że wyroki sądów międzynarodowych (TSUE i ETPC) i orzeczenia Sądu Najwyższego stwierdzały, iż proces nominacyjny przed KRS ukształtowaną w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. jest obarczony istotnym naruszeniem prawa krajowego.

Podsumowując trzeba stwierdzić, że w kasacji nie wykazano takich okoliczności, które uprawdopodobniałyby tezę, iż sędzia X.Y. nie gwarantuje minimalnego standardu bezstronności i niezawisłości, a Sąd Najwyższy – z urzędu – nie posiadał informacji, które czyniły zasadnym przeprowadzenie w postępowaniu kasacyjnym testu co do tego, czy orzekanie przez sąd, w składzie, w którym zasiadała ww. sędzia, pozbawiło skazanego dostępu do sądu w rozumieniu standardu konwencyjnego (art. 6 ust. 1 EKPC) i konstytucyjnego (art. 45 ust. 1 Konstytucji). Tego rodzaju okoliczności nie stanowi wyrażony w uzasadnieniu wyroku sądu rejonowego pogląd o słuszności działań ustawodawcy zmierzających do zaostrzenia kar dla sprawców przemocy wobec małoletnich.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[J.J.]

[a.ł.]

